

Raadsinformatiebrief

Zaaknummer: 6134 / 2024

Auteur	: Marc van der Straaten en Catelijne Thomassen
Domein	: Dienstverlening
Team	: Financiën/ concerncontrol
E-mail	: Marc.vanderStraaten@gemeentemaashorst.nl
Port.	: G.V.I.C van Heeswijk

Aan de leden van de gemeenteraad van Maashorst.

Onderwerp

Financiële positie en effecten Kadernota n.a.v. de meicirculaire 2024

Kennisnemen van

Nadere informatie over de financiële positie van gemeente Maashorst n.a.v. de berekening van de meicirculaire 2024

Inleiding

Afgelopen dinsdag heeft ons college uw raad aan de hand van een tussenbericht geïnformeerd over een belangrijke ontwikkeling met betrekking tot de Kadernota. In de Kadernota hebben we de onzekere financiële tijden als gevolg van de ontwikkelingen van de kabinetsformatie en de uitwerking van de meicirculaire al benoemd. In deze raadsinformatiebrief kunnen we uw raad nader informeren over de exacte berekening van de meicirculaire en de consequenties voor de financiële positie voor Maashorst. Dat doen we uitvoerig in deze raadsinformatiebrief, zodat u deze kunt meenemen in de voorbereiding van de behandeling van de Kadernota op 4 juli aanstaande.

Kernboodschap

Anders dan in de eerder gepresenteerde Kadernota 2025 verwachten we een structureel tekort op de begroting dat in 2028 kan oplopen tot circa € 4,5 miljoen. Deze verslechterde financiële positie komt vooral door een tegenvallende meicirculaire voor 2025. Daarnaast is sprake van een datafout die effect heeft op de jaarschijf 2028. Dit maakt een strakker financieel kader voor de komende jaren noodzakelijk, waarbij er niet of nauwelijks ruimte is voor nieuwe wensen en initiatieven.

We lichten dit in deze raadsinformatiebrief graag toe op de volgende pagina's.

Gepresenteerd beeld in Kadernota

In het voorjaar van 2024 heeft het college de Kadernota 2025-2028 gepresenteerd waarin we de actuele financiële positie hebben opgenomen. Dankzij solide financieel beleid van de afgelopen jaren leken de gevreesde ravijnjaren voor Maashorst minder ingrijpend dan voor andere gemeenten. Door het eenmalig niet-indexeren van algemene budgetten en de verhoging van de OZB leken we in staat om de jaren 2025 en 2028 een sluitende begroting voor te leggen en tegelijkertijd ook vast te houden aan het hoge voorzieningenniveau in onze gemeente en de doorontwikkeling van onze gemeente tot een toekomstbestendig organisatie, met oog op de veranderende rol van de overheid.

Effecten meicirculaire

In het raadsvoorstel behorend bij de Kadernota hebben we ook een voorbehoud opgenomen met oog op de ontwikkelingen op rijksniveau en het feit dat de uitkomst van de meicirculaire nog niet bekend was. Onlangs is de meicirculaire 2024 door de rijksoverheid gepresenteerd en hebben we een beter beeld van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds, waar we als Maashorst op mogen rekenen. De uitkomst van de meicirculaire geeft voor de jaren 2025-2028 een wisselend beeld. Met name de jaren 2025 en 2028 zijn nadeliger geworden en dat heeft verschillende oorzaken.

Hieronder treft u een samenvatting van de uitkomst aan, die onder de tabel wordt toegelicht.

(-/- = nadelig en bedragen x 1.000)				
	2025	2026	2027	2028
Financiële stand Kadernota 2025	91	-8.728	-6.721	1.082
Uitkomst meicirculaire 2024	-1.279	1.136	1.004	-5.535
Wijziging loon- en prijsindex van 3,48 naar 2,3%	141	141	141	141
Voorlopige stand Begroting 2025	-1.047	-7.451	-5.576	-4.312

De meicirculaire laat voor 2025 en 2028 een nadelig effect zien. Voor 2025 bestaat dit in hoofdzaak uit de wijziging van het accres en de wijziging van de systematiek voor de loon- en prijsontwikkeling. Daarnaast ontstaat een nadeel door aanpassing van de rekentarieven WOZ-korting en een voordeel door de stijging van de bijdrage uit het BTW-compensatiefonds. In totaliteit gaat het om een nadeel van € 1.279.000. In de meicirculaire is het indexpercentage 2025 verlaagd van 3,48% naar 2,3%. Dat werkt door in onze berekende indexen zoals die in de Kadernota 2025 zijn verwerkt. In de tweede regel van de tabel hierboven is dat voordelige effect van € 141.000 opgenomen. Dit betekent ook dat nu gerekend is met een indexstijging OZB van 2,3% in plaats van 3,48%.

Rekentarief WOZ

Hierboven is vermeld dat er een nadeel door de meicirculaire ontstaat in verband met de nieuwe rekentarieven WOZ. Het is dit jaar voor het eerst dat het nadelige effect van de rekentarieven WOZ zo groot is. Dat heeft te maken met het inflatiepercentage waarmee het Rijk rekent. Het nadeel bedraagt circa € 1,3 miljoen. Onze indexstijging van 2,3% maakt dat niet goed. Die bedraagt namelijk € 345.000. Wij gaan op korte termijn onderzoeken of we de systematiek van indexeren

van de OZB-opbrengst aan willen passen om dergelijke gaten in ons financieel beeld te voorkomen of te compenseren. We komen daar in de programmabegroting 2025 op terug.

Datafout

Naast bovengenoemde nadelige effecten van de meicirculaire is bij de berekening van de meicirculaire ook gebleken dat de door ons ingeschakelde externe partij bij het invoeren van de data een fout heeft gemaakt. Deze fout was bij het opstellen van de Kadernota onvoldoende zichtbaar voor ons om opgemerkt te worden. Bij het berekenen van de effecten van de meicirculaire kwam dit wel aan het licht. Dit betekent een nadelige correctie van € 6,5 miljoen. Was dat bij de Kadernota 2025 bekend geweest, dan was daarin een nadelig saldo 2028 van € 5,4 miljoen gepresenteerd in plaats van het voordeel van € 1.082.000. Gezien het feit dat het een correctie voor 2028 betreft, zijn we van mening dat er nog voldoende tijd resteert om maatregelen te nemen om dit negatieve saldo te herstellen.

Vasthouden aan ambities

De financiële positie van Maashorst staat dus onder druk voor de komende jaren. Ondanks deze nieuwe financiële werkelijkheid stellen we aan uw raad voor om vast te houden aan de geplande investeringen en maatregelen die passen bij de toekomstrichting voor Maashorst. Dat lijkt wellicht tegenstrijdig met ons principe dat we altijd een sluitende begroting willen presenteren. We zijn echter van mening dat we het hoge voorzieningenniveau in Maashorst op peil moeten houden. Daarnaast is de voorgestelde investering in de organisatie in onze ogen noodzakelijk om de organisatie verder te ontwikkelen om zo in de toekomst in te spelen op de grote opgaven die op ons afkomen.

Strakker financieel kader

Ons doel is om voor 2025 een sluitende begroting te presenteren en aan de richtlijnen van de toezichthouder te voldoen. Het is in onze optiek op dit moment echter niet realistisch om een sluitende meerjarenraming voor de jaren '26, '27 en '28 te presenteren. Daarin zijn we als Maashorst niet uniek. Het overgrote deel van de gemeenten in Nederland slaagt daar op dit moment niet in, mede door de onduidelijkheid over het financiële beleid van het nieuw te vormen kabinet.

Dat ontslaat ons niet van de verplichting om als gemeente scherp aan de wind te zeilen. Ons college stelt daarom ook voor om een strakker financieel kader te gaan hanteren bij het opstellen van de programmabegroting 2025 – 2028. Uitgangspunt daarbij is:

“Er is geen ruimte voor nieuw beleid dat extra geld kost. Het principe ‘nieuw voor oud’ wordt leidend. Nieuwe plannen of initiatieven worden alleen in gang gezet als ze in de plaats komen van bestaande plannen of als ze binnen bestaande taakvelden en – budgetten kunnen worden opgevangen. Uitzondering hierop zijn wettelijke verplichtingen en de risicoposten die al in de vorige programmabegroting zijn opgenomen.”

Dit strakke financiële kader vraagt van ons college en van uw raad om terughoudend te zijn met nieuwe plannen en stevig te blijven sturen op ons uitgavenpatroon. Daarbij sluiten we niet uit dat ambities of toegekende programmabudgetten op termijn bijgesteld moeten worden. Maar met deze werkwijze denken we de voorspelde tekorten zonder grote bezuinigingsoperatie te kunnen dichten.

Conclusie

- De recente uitkomsten van de meicirculaire laten een ander financieel beeld zien dan eerder in de Kadernota gepresenteerd. Een structureel tekort op de begroting kan in 2028 oplopen tot circa € 4,5 miljoen. We betrekken deze cijfers bij het opstellen van de begroting met als doel de programmabegroting voor 2025 sluitend te krijgen.
- We vragen uw raad om de reeds gepresenteerde Kadernota 2025 inclusief de voorgestelde investeringen en dekkingsvoorstellen vast te stellen om daarmee het voorzieningenniveau op peil te houden, de beweging van Maashorst richting 2050 met positieve gezondheid en samenredzaamheid verder in te zetten en de organisatie een impuls te geven om zich verder te ontwikkelen en met deze toekomstbeweging aan de slag te gaan.
- Er is voor de komende jaren geen of nauwelijks financiële ruimte voor nieuwe plannen of initiatieven. Als college en raad moeten we een strakker financieel kader hanteren waarbij geen nieuw beleid wordt opgenomen of het principe van 'oud voor nieuw' het uitgangspunt is. Op deze manier is een grote bezuinigingsoperatie op dit moment niet noodzakelijk.

Communicatie

De Kadernota wordt in de vergadering van 4 juli aanstaande besproken in uw raad. Die behandeling is uitgebreider dan voorgaande jaren. Er vinden algemene beschouwingen plaats die ruimte bieden om met elkaar in gesprek te gaan over de financiële positie van Maashorst en de richting te bepalen voor ons beleid richting 2028.

Vervolg

Vanuit deze nieuwe financiële positie en met het strakke financiële kader start het college met de voorbereiding van de Programmabegroting 2025 met als doel deze voor de jaarschijf 2025 sluitend te kunnen presenteren.

Uden, 13 juni 2024

Burgemeester en wethouders van Maashorst
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas